

رشد بانشاط

گفت‌وگو با زهرانوروزی، مدیر دبستان دولتی پسرانه نشاط، منطقه ۴ تهران
فاطمه خرقانیان

که تمامی مدارس راهنمایی منطقه دوست دارند دانش‌آموزان مدرسه او یعنی «دبستان پسرانه نشاط» را جذب کنند...

می‌گفت که مدرسه دولتی نشاط، معدل زیر ۱۷ ندارد... از او درباره مهم‌ترین خلاقیتش در کار پرسیدم و او گفت استفاده بهینه از مجلات رشد...

مدرک دیپلم آغاز کرده و سال گذشته توانسته بود مدرک فوق‌لیسانس برنامه‌ریزی آموزشی را اخذ کند...

می‌گفت که همه معلمان مدرسه خود را که دیپلم بوده‌اند تشویق می‌کرد تا ادامه تحصیل دهند و اکنون چندین معلم لیسانس و فوق‌لیسانس با او همکاری می‌کنند... می‌گفت

اشاره

فضای مدرسه، فضایی تمیز، منظم و زیبا بود.

می‌دانستم که مدیر مدرسه، خلاقیتی در شیوه مدیریتی خود به کار بسته است، اما نمی‌دانستم چه فعالیتی... زهرانوروزی، مدیر مدرسه، با فعالیت حرفه‌ای خود را از سال ۶۰ با

● نحوه استفاده شما از مجلات رشد چگونه است؟ چطور شد که اقدام به انجام این کار کردید؟

زمانی احساس کردم که شورای معلمان خوب اجرا نمی‌شود. وقتی صحبت از شورا می‌شد، معلمان همه احساس ناراحتی می‌کردند و بی‌انگیزه و همراه با نارضایتی در جلسات شورا حاضر می‌شدند. چون جلسات با یک سری تذکرات و یادآوری قوانین جاری می‌گذشت. لذا برای فعال شدن و جذابیت جلسات شورا، از معلمان نظرسنجی کرده و موضوعات مدنظر آن‌ها را مشخص نمودم. بعد با مطالعه مجلات رشد تکنولوژی، رشد معلم، آموزش ابتدایی، هشت مطلب را براساس موضوعات نظرسنجی استخراج کردم. در اولین جلسه شورا موضوعات را به معلمان اعلام کردم. سپس خواستم تا هر یک از آن‌ها داوطلبانه یکی از موضوعات را انتخاب کند و براساس منبع مشخص در مجله رشد، به مطالعه آن بپردازد. همچنین اطلاعات تکمیلی آن موضوع را در اینترنت و دیگر منابع به‌دست آورده و در جلسه بعدی درباره‌اش برای دیگر معلم‌ها صحبت کند و آن را به شور بگذارد.

● این موضوعات را از کدام شماره مجلات رشد استخراج کردید؟ چه مدت زمانی است که در شورا به چنین فعالیتی مشغول هستید؟

من از سال ۷۷ تاکنون مجلات

رشد را نگهداری می‌کنم. همه مجلات را خودم صحافی کرده و در کتابخانه مدرسه می‌گذارم. الان مجموعه کاملی از مجلات رشد دارم. حدود سه - چهار سال است که این کار را در شورای مدرسه پی‌گیری می‌کنیم. با این روش، معلم‌ها به ارزش مجلات رشد پی بردند و متوجه شدند که چرا آن‌ها را نگهداری می‌کنم.

● چه موضوعاتی برای مطالعه و بحث در شورا مطرح می‌شود؟

خب، می‌توانم برنامه سال ۸۹ - ۸۸ را برایتان بخوانم. موضوعات شورا از این قرار بود: کلاس‌بندی، آشنایی آموزگاران جدید، برنامه‌ریزی جشن شکوفه‌ها، کار پروژه‌ای و پژوهش آموزی، راه‌های علاقه‌مند کردن دانش‌آموزان به کتاب‌خوانی، یاددهی و یادگیری املا، فارسی، علل افت تحصیلی دانش‌آموزان، آموزش فعال، ارائه شیوه‌های گوناگون در تکالیف نوروزی، هفته بهداشت، روان‌شناختی در برنامه‌های درسی، برنامه‌ریزی امتحانات ترم دوم.

● اگر بخواهید برای تمامی این موضوعات منبع به‌دست آورید، لازم است که همه مجلات را مطالعه کنید؛ آیا شما چنین کاری می‌کنید؟

بله. من به همراه معاون آموزشی مدرسه، پس از این که موضوعات مورد علاقه معلمان را از نظرسنجی می‌گیریم، مجلات رشد را به دقت مطالعه می‌کنیم. وقتی که منبعی برای آن موضوع در

مجله یافت می‌شود، آن را یادداشت می‌کنیم و در اختیار معلمان قرار می‌دهیم. مثلاً می‌نویسیم «پژوهش» رشد معلم سال ۸۲، صفحه ۱۸. آن وقت معلمان به آن صفحه مراجعه می‌کنند، مطلب را می‌خوانند و بعد خودشان اطلاعات تکمیلی را جمع‌آوری می‌کنند.

● خودتان چه استفاده‌ای از مجلات رشد می‌کنید؟ آیا در کار شما تأثیر داشته است؟

بله. در موقعیت‌های مختلف من از پیشنهادهای مجله استفاده کردم. مثلاً برای کارت تشویق‌های بچه‌ها براساس طرحی از مجله رشد آموزش ابتدایی، طرح صلوات را اجرا کردیم. فرض کنید هر کارت یک صلوات یا بیش‌تر است. وقتی فردی صد صلوات جمع کرد، یک کارت تسبیح می‌گیرد و می‌تواند جایزه دریافت کند.

طرح دیگر، تشویق پازل بود. چون اصولاً پسرها دنبال تنوع هستند، باید هر از گاهی طرحی نو داشته باشیم تا آن‌ها جذب شوند. در طرح پازل بچه‌ها به هنگام تشویق یک قطعه از پازل را می‌گیرند و وقتی پازل کامل شد، جایزه می‌گرفتند. من این طرح‌ها را از مجله می‌گیرم، اما متناسب با شرایط و محیط مدرسه به آن‌ها پر و بال می‌دهم و اجرا می‌کنم. حتی این طرح را به اداره فرستادم و به من امتیاز دادند.

ما از این طریق هیچ‌وقت کارت تشویق نمی‌خریم، بلکه بر اساس طرح‌های جدید هر سال خودمان آن را

بسیاری از مطالعات معلمان مدرسه ما از مجلات رشد صورت می‌گیرد؛ چرا که پژوهش‌های متعددی در مجلات رشد انجام می‌شود

آموخته‌ها را در کلاس به بچه‌ها منتقل می‌کنند. حالا بچه‌های ما واقعاً در این امر توانمند هستند و در مسابقات منطقه برنده نیز شده‌اند.

● ممکن است در این مورد مثال دیگری بزنید؟

بله، ما در شورای معلمان بر روی بحث «خلافت و نوآوری در تکالیف درس» کار کردیم. معلم من الان به بچه‌ها تکالیف خلاق می‌دهد. مثلاً ما بازی با ریاضی یا املائی غلط برای غلطگیری می‌دهیم. اما از دادن تکالیف با حجم زیاد برای رونویسی پرهیز می‌کنیم.

● در خصوص فعالیت‌های مذهبی چطور؟ آیا اقدامی در این زمینه داشته‌اید؟

بله. با وجود این که ساعت ما به ساعت نماز نمی‌خورد، ولی ما در زمینه آموزش نماز در کلاس و کاربرد آن را با بچه‌ها کار کردیم. بچه‌ها این قدر مشتاق هستند که ساعت ۱۱ وضو می‌گیرند، وقتی می‌گوییم برای المپیاد بروید می‌گویند نماز واجب‌تر است. این نشان می‌دهد که معلم من خوب کار می‌کند.

● شما گفتید که مجلات رشد را صحافی و نگهداری می‌کنید. چه مجلاتی صحافی می‌شوند؟

رشد مدیریت مدرسه، آموزش تکنولوژی، مدرسه فردا، معلم، آموزش ابتدایی، آموزش پیش دبستانی و مشاوره مدرسه

● و در خاتمه ممکن است به یک نکته مدیریتی اشاره کنید؟

بله، من به روابط انسانی خیلی اهمیت می‌دهم؛ از مدیریت مشارکتی استفاده می‌کنم و در همه کارهای مدرسه اولیا دخیلند. من دخالت نمی‌کنم و فقط کارم نظارت است. مدرسه‌ام دولتی است اما در حد یک غیرانتفاعی خوب عمل می‌کند. با این حال، هیچ وقت حس نمی‌کنم به تکامل رسیده‌ام زیرا این تفکر موجب می‌شود از حرکت باز ایستم.

مسابقات علمی منطقه رتبه کسب می‌کنند. هر سال چند معلم نمونه منطقه از مدرسه نشاط هستند. معلم نمونه شدن امتیاز زیاد می‌خواهد اما چون معلمان ما پژوهش و مطالعه مداوم دارند، می‌توانند مقاله ارائه کرده و امتیاز کسب کنند. مهم‌تر این که من نتیجه کارم را در کلاس‌های معلمانم دیدم. الان سراسر منطقه ۴ و مدارس ابتدایی می‌دانند که مدرسه نشاط، مدرسه‌ای نوآور و خلاق است و دانش‌آموزانی توانمند و مستعد دارد.

● چه فعالیت‌هایی منجر به تربیت دانش‌آموزانی توانمند شده است؟

ببینید وقتی ما با معلمان در امر «پژوهش» کار کردیم، آن‌ها هم این

چاپ می‌کنیم. کار دیگری که می‌کنم، معمولاً تراکت‌های آموزشی را از مجلات رشد می‌گیرم مثلاً به این جعبه که روی دیوار نصب شده نگاه کنید:

«معلم، شیمی دانی است که از عنصر دل می‌تواند عاطفه، احترام، آرزو، صبر، ترحم، اعجاز، عفو و بخشش را بیرون بکشد و آن‌ها را با هم ترکیب کند و بمبی به نام «عشق» بسازد.» این جمله از مجلات رشد گرفته شده است.

● استفاده جدی از مجلات رشد چه تأثیری در مدرسه شما داشته است؟ آیا تغییر مؤثری حاصل شده است؟ باز خورد این حرکت را چگونه می‌بینید؟

معلمان مدرسه ما در بسیاری از